

Handläggare:

Carina Fromm

Telefon: 0850829472

TillHässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd

2018-04-12

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd**Underlag för budget 2019 med
inriktning 2020 och 2021****Förslag till beslut**

1. Stadsdelsnämnden godkänner underlag för budget 2019 med inriktning 2020 och 2021 och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Omedelbar justering.

Denise Melin
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år, där budgetåret utgör periodens första år. Utgångspunkten är analyser av omvärldsfaktorer och interna faktorer som bedöms ha inverkan på verksamheten. Utifrån analysen redovisas vilka prioriteringar som behöver göras de kommande åren. En övergripande och sammanfattande analys av verksamhetens utveckling de senaste åren ska också redovisas.

Ärendet

Tjänsteutlåtandet har utarbetats i samverkan mellan samtliga avdelningar och har sammanställts av staben för strategi och internservice. Information sker i förvaltningsgruppen 5 april. Pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor informeras om ärendet den 3 april.

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	4
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	4
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	4
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde	6
2.1 Förskoleverksamhet	10
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid	11
2.3 Äldreomsorg.....	12
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	13
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	13
2.6 Stadsmiljöverksamhet	14
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	15
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder	16
2.9 Övrigt	16
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	19
3.1 Drift.....	19
3.2 Investeringar.....	20
3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt).....	21
4 Övriga redovisningar	21
5 Lokalförsörjningsplan.....	21
5.1 Inledning	21
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	21
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	22
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	22
5.5 Kostnadsutveckling.....	23
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	23
5.7 Övrigt	24

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Ett Stockholm som håller samman

- Implementeringen av den nya läroplanen för förskolan är en central satsning för att höja kvalitet och förskolans roll för långsiktig kunskapsutveckling.
- Förskolan ska lägga en grund för framtida skolresultat genom att tidigt arbeta med flickors och pojkars språk- och kunskapsutveckling.
- Det tidiga stödet till barn och unga ska stärkas och utvecklas genom föräldrastöd och skolsocialt stöd.
- Fritidsverksamheten utvecklas och förstärks genom organiserade och varierade aktiviteter som främjar prosocial utveckling och långsiktig trygghet.
- Fritidsgårdarnas miljö och verksamhet ska utvecklas för att attrahera ungdomar som inte besöker verksamheten, med fokus på flickor.
- Satsningar genomförs för ett tryggt stadsdelsområde i samverkan med skola, polis, ungdomar, föräldrar samt berörda förvaltningar.
- Verksamhets- och individuppföljningen inom äldreomsorgen ska stärkas och utvecklas för att öka kvalitén och erbjuda en likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov.
- Stöd och service till personer med funktionsnedsättning ska kvalitetshöjas bland annat genom att öka brukarnas delaktighet.
- Ökad samverkan mellan individ- och familjeomsorgen, förskolan, skolan och fritiden för att tidigt uppmärksamma och ge stöd till barn och unga.
- Ökad samverkan mellan individ- och familjeomsorgen, landstingets beroendevård och psykiatri för att erbjuda personer med missbruk och beroende ett samordnat stöd, vård och behandling.
- Arbetet för att komma i kontakt med kvinnor med missbruksproblem ska utvecklas och stärkas.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

- Förvaltningen fortsätter att driva miljöprogrammets satsningar i sina verksamheter
- Minska miljöpåverkan genom energieffektiva lösningar i den egna verksamheten.
- Minska miljöbelastningen från verksamhetens transporter och prioritera transporter via gång, cykel och kollektivtrafik.
- Utveckla ett mer differentierat utbud av parker och naturområden som kompletterar varandra för att klara av en växande befolkning och förtätning.
- Projekt för anpassning till och förhöjd beredskap för mer extrem väderlek i form av bland annat utökande hantering av dagvatten, normala och stora flöden.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- Prioritera kvinnor som står långt från arbetsmarknaden för att uppnå egen försörjning.
- Fokus på att tidigt erbjuda insatser till barnfamiljer som lever på ekonomiskt bistånd.
- Tydligare strukturer med bland annat nyckeltal för uppföljning och analys av ekonomi och verksamhet.

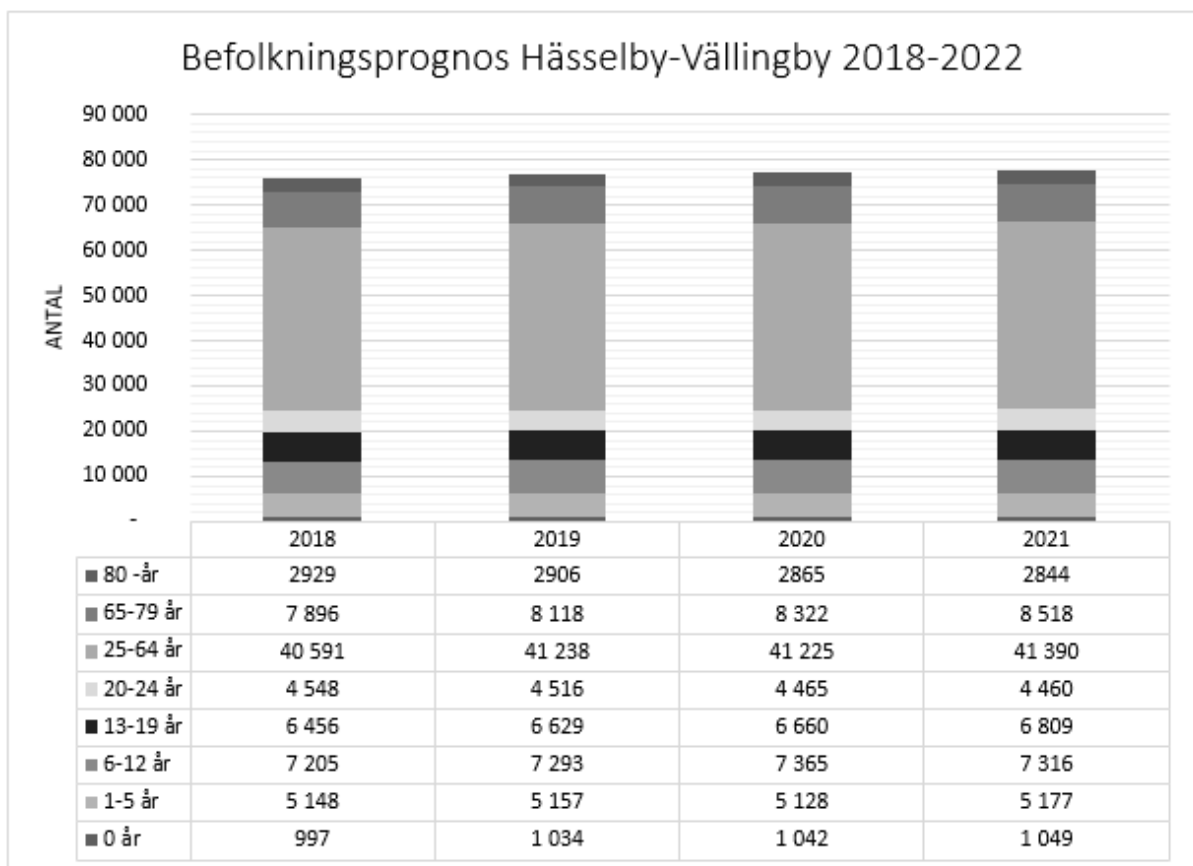
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

- Utveckla jämställdhetsanalyser och åtgärder i all verksamhet i syfte att bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen.
- Utveckla samverkan med civilsamhället.
- Förstärka och utveckla samverkan med fackförvaltningar och stadens bolag utifrån det lokala utvecklingsprogrammet.
- Öka den fysiska tillgängligheten samt anpassa information och kommunikation för att öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättning i samhället.
- Stärka det närvarande ledarskapet för att utveckla kompetensförsörjning och fortsätta utveckla hälsosamma arbetsplatser.
- Fortsätta utvecklingsarbetet för att rekrytera och behålla socialsekreterare och biståndshandläggare i syfte att minska personalomsättningen och skapa stabila arbetsgrupper inom socialtjänsten.
- Fortsätter digitaliseringsprocessen för att utveckla medarbetares digitala kompetens och för att kunna möta kommande behov.

2 Nämndens verksamhetsområde

Disposition

Rapporten inleds med övergripande statistik och prognoser om stadsdelsområdet samt tillhörande analyser och kommentarer. Under respektive verksamhetsområde presenteras, omvärldsfaktorer och andra faktorer av betydelse för verksamheterna samt de viktigaste prioriteringarna för under 2019-2021. Under rubriken 2.9 Övrigt beskriver förvaltningen utveckling, behov och prioriteringar avseende ledarförsörjning, kompetensförsörjning och sjukfrånvaro. Ekonomiska förutsättningar för respektive verksamhetsområdet beskrivs i avsnitt 3, Sammanfattande ekonomisk analys. Rapporten avslutas med en lokalförsörjningsplan.

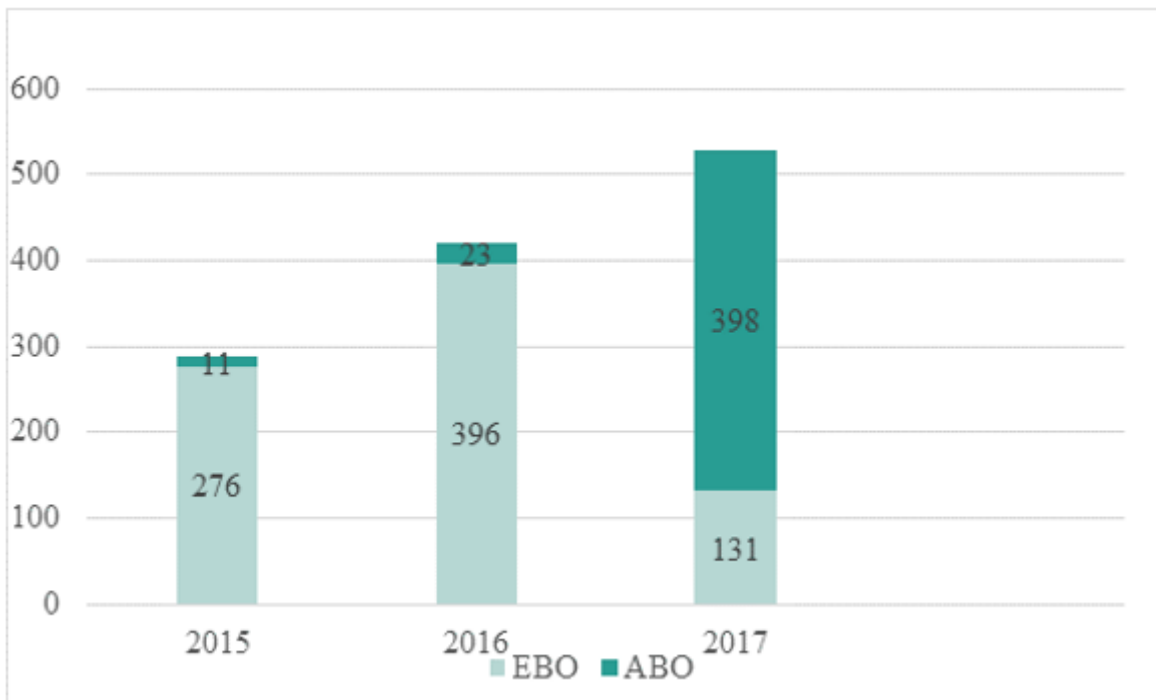
Källa: Sweco

Befolkningen i stadsdelsområdet ökar. Den största procentuella ökningen under planperioden prognostiseras ske i åldersgrupperna 0 år, 13-19 år respektive 65-79 år. Ökningarna inom de olika åldersgrupperna samt konsekvenser för verksamheten under planperioden beskrivs under respektive verksamhetsområde.

Område / År	Befolkning	Eftergymnasial utbildning 25-64 år	Behörighet till gymnasieskolan	Medelinkomst 20-64 år	Ekonomiskt bistånd	Ohälsotal ant. dagar 16-64 år	Valdeltagande kommunfullmäktige
	2016	2016	2016	2015	2016	2016	2014
Hässelby-Vällingby	73 445	44,5 %	86,2 %	325 900	3,4 %	23,2	74,9 %
Grimsta	4 427	35,2 %	72,3 %	246 900	5,1 %	32,2	67,3 %
Källvesta	4 596	55,5 %	88,0 %	400 300	0,1 %	15,0	87 %
Nälsta	4 991	56,8 %	92,5 %	409 000	0,3 %	15,6	84,3 %
Råcksta	9 124	48,3 %	85,0 %	305 400	1,2 %	17,8	71,4 %
Vinsta	4 593	43,8 %	86,2 %	338 800	1,5 %	18,9	75,5 %
Vällingby	8 586	43,8 %	79,5 %	297 900	5,5 %	30,3	72,9 %
Hässelby Gård	11 146	35,5 %	73,6 %	244 400	7,9 %	29,2	63,8 %
Hässelby Strand	7 745	37,8 %	85,4 %	265 500	3,7 %	31,0	68,9 %
Hässelby Villastad exkl. Smedshagen	16 168	52,7 %	93,8 %	432 800	0,4 %	16,4	86,3 %
Smedshagen	2 069	28,9 %	71,0 %	229 000	8,2 %	35,0	56,6 %
Stockholms stad	935 619	57,5 %	89,6 %	378 900	2,5 %	18,8	82,1 %

Källa: Sweco

Hässelby-Vällingby är ett segregerat stadsdelområde med stora skillnader mellan de ingående stadsdelarna. I jämförelse med Stockholms stad som helhet är medelinkomsten i Hässelby-Vällingby lägre, andelen med behörighet till gymnasiet är lägre, andelen med eftergymnasial utbildning är lägre, ohälsotalen är högre, andelen som förvärvsarbetar är lägre och andelen utrikes födda är högre.

Hässelby-Vällingby har länge kännetecknats av ett högt mottagande av nyanlända via egen bosättning (EBO) och under 2015-2017 mottagandet av nyanlända ökat oavbrutet. I och med införandet av den nya bosättningslagen 2016 bosattes allt fler nyanlända i stadsdelområdet

genom anvisningsboende (ABO). Under 2017 anvisades totalt 529 nyanlända vuxna och barn till Hässelby-Vällingby (398 via ABO och 131 via EBO), främst barnfamiljer. Av dessa anvisades 217 vuxna och 191 barn och unga (0-7 år: 84 st, 8-12 år: 51 st och 13-17 år: 46 st) via ABO. Staden planerar två genomgångsboenden för nyanlända barnfamiljer, i Hässelby strand (50 lägenheter) och i Grimsta (50 lägenheter). Enligt Migrationsverket prognos för 2018 kommer ca 15 200 människor att anvisas till Stockholms stad varav 5 000 prognostiseras vara kvotflyktingar med funktionsnedsättning och med behov av särskilt anpassat boende.

Bristen på bostäder har resulterat i att kostnaderna för tillfälligt boende i form av vandrarhem och hotell har ökat under de senaste åren och bedömningen är att kostnaderna för tillfälligt boende fortsätter att öka under perioden. Förvaltningen bedömer också att antalet bidragshushåll kan komma att öka när det gäller nyanlända personer som anvisats till stadsdelen och som inte längre ingår i arbetsförmedlingens etableringsprogram. Boende och arbete är av stor betydelse för nyanländas integrering i samhället.

Andel förvärsarbetande nattbefolkning 16-64 år könsuppdelad per år 2013-2015*			
	2013	2014	2015
Grimsta	62,7%	63,2%	63,9%
kvinnor	62,3%	63,9%	63,3%
män	67,9%	68,9%	69,1%
Hässelby Gård	63,9%	63,7%	64,7%
kvinnor	61,8%	63,0%	62,8%
män	68,9%	67,4%	68,8%
Smedshagen	55,2%	55,2%	58,2%
kvinnor	54,3%	53,7%	56,2%
män	56,3%	56,9%	60,4%
Totalt H-V	72,9%	73,1%	74,1%
kvinnor	72,9%	73,6%	74,1%
män	76,3%	76,5%	77,7%
Totalt staden	77,5%	77,9%	78,8%
kvinnor	77,1%	77,6%	78,4%
män	78,5%	78,7%	79,3%

*Definition: Förvärsarbetande nattbefolkning i relation till antalet invånare 16-64 år.

Källa: Sweco

Kvinnor och män har en lägre förvärsgrad i stadsdelsområdet än kvinnor och män i staden totalt.

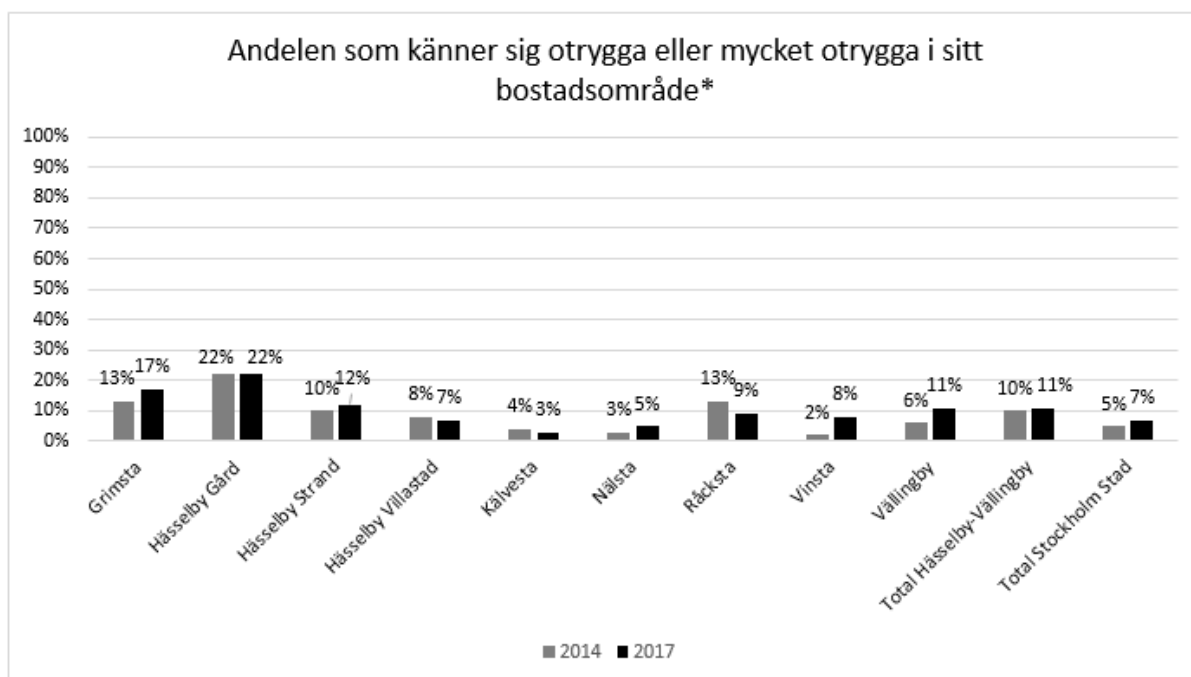
Tabellen visar andelen invånare som förvärsarbetar i tre utvalda stadsdelar: Grimsta, Hässelby torg och Smedshagen, som även ingår som prioriterade områden i stadsdelsförvaltningens lokala utvecklingsprogram (LUP). I stadsdelsområdet och i staden har förvärsgraden ökat både bland kvinnor och män. Undantaget är Grimsta och Hässelby gård där kvinnors förvärsgrad har minskat från 2014 till 2015. I den tredje prioriterade stadsdelen,

Smedshagen, har förvärvsgraden ökat, och särskilt positivt är att ökningen syns bland såväl kvinnor som män

Arbetet för att minska skillnader mellan grupper av invånare pågår och är en av förvaltningens större utmaningar under planperioden. I arbetet utgår förvaltningen från Stockholms stads kommission för ett hållbart Stockholm och LUP. De strategiska satsningar som presenteras nedan för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål under planperioden bedöms även bidra till att minska skillnader.

Trygghet

Hässelby-Vällingby följer utvecklingen i staden som helhet, vilket innebär att den upplevda otryggheten hos invånarna har ökat mellan stadens trygghetsmätning 2014 och mätningen som gjordes 2017. I Hässelby-Vällingby stadsdelsområde har den upplevda otryggheten ökat från 10 till 11 procent, att jämföra med en total ökning i staden från 5 till 7 procent. Hässelby Vällingby är ett av fem stadsdelsområden som ligger över stadens genomsnitt, samtidigt som värdet ligger relativt långt under de som ligger högst avseende upplevd otrygghet, där värdena i den senaste mätningen ligger på 28 och 23 procent. Inom Hässelby-Vällingby stadsdelsområde finns emellertid en stor variation mellan stadsdelar avseende den upplevda otryggheten. Hässelby Gård ligger på 22 procent, vilket är jämförbart med stadens näst högsta värde, medan Kälvesta har en upplevd otrygghet på 3 procent i mätningen.

* Tabellen kommer från stadens trygghetsmätning som görs var tredje år.

Tabellen visar en sammanfattande bild över invånarnas känsla av otrygghet och skillnaderna mellan stadsdelarna. Flera stadsdelar visar en tydlig positiv trend där otrygghetskänslan har minskat eller ligger runt stadens medelvärde exempelvis Räcksta och Hässelby Villastad. Störst otrygghet känner invånarna i Hässelby gård där emellertid värdet ligger kvar på samma nivå som 2014. I stadsdelarna Grimsta och Vällingby har nivån av otrygghet ökat med flera procentenheter. Stadsdelarnas resultat i trygghetsmätningarna avspeglar den socioekonomiska

standarden i de prioriterade LUP-områdena, samtidigt som resultaten visar att otrygghetskänslan även har ökat i andra stadsdelar. Förvaltningen fortsätter med de pågående satsningarna i de prioriterade LUP-områdena samtidigt som ett långsiktigt sammanhållet trygghetsprogram tas fram för hela stadsdelsområdet. Programmet utformas i samverkan med civilsamhället, polis, fackförvaltningar och bolag.

2.1 Förskoleverksamhet

Omvärldsfaktorer och verksamhet

Antalet barn i förskoleåldern ökar visar prognosen för de närmaste åren. I avsnittet lokalförsörjningsplan redovisas behovet av platser per område samt framtida och pågående förskoleprojekt. Förvaltningen förväntas uppfylla barnomsorgsgarantin.

Av barn i åldern 1-5 år är 88 procent inskrivna i förskolan. Den nuvarande inskrivningsgraden varierar från 85- 93 procent, lägst i LUP-områdena Grimsta och Smedshagen, och högst i Kälvesta och Nälsta. Förskolan är av stor betydelse för barnens långsiktiga kunskapsutveckling och arbetet med att öka antalet inskrivna barn i de prioriterade områdena fortsätter, vilket kräver en god samverkan mellan socialtjänst, öppen förskola och introduktionsförskola samt barnvårdscentral. Vårdnadshavare som vistas på parklekar och öppna förskolor och introduktionsförskolor söks upp och informeras om förskoleverksamhetens betydelse. Information sker också i samverkan med socialtjänst och barnvårdscentral.

Prioriteringar

Förskolan får en ny läroplan under 2018. Syftet är att öka kvaliteten i undervisningen samt förskolans måluppfyllelse då det uppmärksammats att den pedagogiska kvaliteten skiljer sig mellan förskolor. Detta kan bland annat få konsekvenser för likvärdigheten i barnens utbildning på lång sikt. Implementeringen av den nya läroplanen har därmed hög prioritet de närmaste åren.

För att lägga en god grund för framtida skolresultat är flickors och pojkars språk-och kunskapsutveckling högt prioriterat. En viktig uppgift i förskolans språkutvecklande arbete är att ge varje enskilt barn förutsättningar för ett rikt språk oavsett modersmål. Genom olika metoder utvecklas barnens språkliga och kommunikativa förmåga. I syfte att stärka barnens läs-och skrivutveckling fortsätter samarbetet med biblioteken. Barnen har tillgång till läsombud på varje förskola och förskolebibliotek ska byggas upp på flera förskolor. Förvaltningen fortsätter också att utveckla arbetet vad gäller naturvetenskap och teknik i den befintliga NTA-studion. Förskolan samverkar med skolan i projektet NTA-väst (naturvetenskap och teknik för alla) som initierats inom ramen för det lokala utvecklingsprogrammet. Syftet är att öka barnens kunskaper inom området men också att stärka barnens språk genom att synliggöra och använda vetenskapliga begrepp. Projektet följs av forskare från Stockholms universitet.

Barn i behov av särskilt stöd är en prioriterad grupp och analyser visar att antalet barn som uppmärksammas och får tidiga och förebyggande insatser såsom olika anpassningar ökar och bedöms fortsätta öka. Även behovet av insatser per barn ökar. Andelen barn med flerfunktionshandikapp blir fler och förvaltningen planerar att öppna ytterligare en avdelning i anslutning till ordinarie verksamhet. För att främja barns i behov av särskilt stöd utveckling och lärande behöver kompetensen om funktionsvariationer och språkutveckling ytterligare

förstärkas hos medarbetarna i förskolan. Insatser i form av interna föreläsningar har påbörjats och fortbildningen kommer att fortsätta under planperioden. Formerna för det pedagogiska samarbetet mellan förskola och skola ska förtydligas och stärkas. Bland annat ska informationsöverföringen om stödinsatser förenklas för att främja tidiga insatser i skolan.

Skolinspektionens granskning (avser hela landet) visar att förskolornas arbete med jämställdhet är otillräckligt. Flickor och pojkar ska ha samma möjligheter att utveckla förmågor och intressen utan begränsningar från traditionella könsmonster och könsroller, vilka aktivt ska motverkas. Kompetensutveckling, analyser och åtgärder kopplade till konkreta jämställdhetsutmaningar inom förskoleverksamheterna har hög prioritet.

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

Omvärldsfaktorer, verksamhet och prioritering

Ökningen av andel barn i åldern 13-19 år medför att efterfrågan på kostnadsfria fritidsaktiviteter ökar under planperioden. Av de ungdomar som idag nås av förvaltningens fritidsutbud är endast 27 procent flickor, och arbetet med att nå fler flickor och andra grupper som idag inte nyttjar fritidsutbudet prioriteras. För att öka jämställdheten på fritiden, samt stärka barn och ungas skydd mot sociala problem, krävs en utveckling av organiserade aktiviteter som har en positiv inverkan mot kriminalitet, våld, missbruk av narkotika och psykisk ohälsa, och som stödjer förvaltningens arbete med våldsprevention samt ungas egenmakt och delaktighet. Barn och ungdomar med sämre förutsättningar att klara skolgången kan genom ett informellt lärande på fritidsgårdar och parklek förbättra sina möjligheter att klara skolan. Fritiden ska fungera som ett komplement till skolan och då behöver samverkan mellan utbildningsförvaltningen, skolorna samt stadsdelsförvaltningens fritidsverksamhet stärkas och utvecklas. Fritidsutbudet ska utformas i nära samverkan med civilsamhället och fackförvaltningar, i syfte att nå fler flickor och pojkar och för att öka utbudet av fritids- kultur- och idrottsaktiviteter. Utvecklingen av verksamheterna på stadsdelsområdets fritidsgårdar är särskilt prioriterat då förvaltningen övertar driften av dessa från den 1 augusti 2018.

Stadens senaste trygghetsmätning visar att stockholmarnas känsla av otrygghet har ökat. Unga och barnfamiljer är viktiga målgrupper i förvaltningens trygghets- och brottsförebyggande arbete. Förvaltningen ska stärka föräldrastödet i syfte att erbjuda ett lättillgängligt och anpassat stöd till föräldrar. Föräldrastödet ska riktas mot alla föräldrar med särskilt fokus på nyanlända föräldrar och föräldrar som bor i de prioriterade LUP-områdena. Öppen förskola, föräldraprogram och medborgarkontor bör stärkas så att fler invånare kan nås av förvaltningens främjande och förebyggande insatser. Att utveckla fritidsverksamheten enligt ovan är en central del i det långsiktiga arbetet med att höja känslan av trygghet i stadsdelsområdet. I takt med att samhället digitaliseras behöver förvaltningen även utveckla ett stöd till de samhällsgrupper som tenderar att inte nyttja fördelarna med digitaliseringen eller saknar en digital mognad. Stödet ska ges till samtliga grupper med fokus på nyanlända barnfamiljer.

Behörighet till gymnasiet är en viktig komponent för att hindra ett framtida utanförskap. I de prioriterade LUP-områdena ligger gymnasiebehörigheten på cirka 72 procent. För att öka skolresultaten ska arbetet med det skolsociala teamet stärkas i syfte att utveckla ett sammanhållet och anpassat stöd med insatser på skol-, hem- och fritidsmiljön.

Den psykiska ohälsan bland barn och unga har ökat i stadsdelsområdet och arbetet med att motverka denna utveckling har hög prioritet. Västerorts ungdomsmottagning fortsätter att spela en central roll i detta arbete, där ungdomar får ett tidigt stöd utifrån ett friskt perspektiv. Behovet av verksamheten ökar samtidigt som det idag saknas tydligt uppdrag för stadens nio ungdomsmottagningar. Av dessa nio har tre utbildningsnämnden eller stadsdelsnämnder som huvudman och sex mottagningar har delat huvudmannaskap mellan landsting och stadsdelsnämnder. I Hässelby-Vällingby delas huvudmannaskapet med landstinget och i samband med tecknande av nytt avtal behöver uppdraget och ansvarsfördelningen förtydligas.

Det tidiga sociala arbetet ska stärkas under planperioden och bygga på kontinuitet och långsiktighet. Målsättningen är att förvaltningens insatser blir mer tillgängliga genom samverkan med andra samhällsaktörer och vid tidpunkter och arenor som stämmer överens med målgruppens behov. Idag är stora delar av verksamhetsområdet projektfinansierat vilket medför utmaningar på längre sikt vad gäller anställningsvillkor, prioriteringar och långsiktigt utvecklingsarbete.

2.3 Äldreomsorg

De äldre invånarna i Sverige blir generellt friskare, lever längre och ställer högre krav än tidigare samtidigt som det finns grupper med stora behov av vård och omsorg. För att uppnå en äldreomsorg av hög kvalitet krävs dialoger med de äldre och deras anhöriga. Arbetet med att stärka och utveckla verksamhets- och individuppföljningen är därför av hög prioritet under planperioden. Samordnandet av kvalitetsobservationerna och analyser av samt åtgärdsplaner kopplade till brukarundersökningarna ska utvecklas för att främja kvalitetsutvecklingen i verksamheterna samt säkerställa att brukaren får de insatser som har beviljats. Ett prioriterat område är att säkerställa att kvinnor och män får en likvärdig äldreomsorg utifrån sina individuella behov och förvaltningen fortsätter att arbeta för att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra biståndsbedömning och andra arbetssätt.

Äldreomsorgen är inriktad på att ge äldre stöd och insatser av god kvalitet så att de kan leva och bo självständigt i sina egna hem så länge som möjligt. Detta ställer höga krav på en fortsatt kvalitetsutveckling av hemtjänst, möjlighet till avlastning och dagverksamheter. Under planperioden visar befolkningsprognosen att den åldersgrupp bland de äldre invånarna som ökar mest är 65-79 åringarna, vilket ytterligare stärker det framtida behovet av att säkerställa möjligheten till kvarboende. Bland de yngre äldre ökar också andelen med demensdiagnos de kommande åren och utvecklingen och förstärkningen av vård och omsorg för denna målgrupp är prioriterad.

Arbetet med att målgruppsanpassa insatser ska prioriteras. Det handlar främst om anpassade stödinsatser till anhöriga, olika typer av hjälpmedel och användandet av ny digital teknik.

Som ett led i jämställdhetsarbetet utvecklar förvaltningen arbetet med könsneutrala ärendedragningar inom beställarverksamheten. Detta för att ge kvinnor och män en likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov. Förvaltningen ser även ett behov av att utveckla kunskaperna kring HBTQ för att kunna möta framtida behov.

Ett prioriterat område är att öka inflytandet för den äldre genom att öka personalkontinuiteten och förbättra samverkan runt den äldres behov. Utvecklingen inom digitaliseringsområdet medför särskilda behov inom verksamheterna. Digitaliseringen ger möjligheter till effektiviseringar men framförallt möjlighet till högre kvalitet i omsorgen, särskilt ur brukarens

perspektiv. För att digitaliseringen ska kunna få positiva effekter är det viktigt att medarbetarna har möjlighet att använda och ta till sig den nya tekniken. Det är av stor vikt att öka verksamheternas kompetens och användning av digital teknik för att möta de kommande behoven och kraven, inte minst inom hemtjänsten.

När allt fler bor kvar hemma längre ökar behovet av fler öppna mötesplatser, framför allt för att öka den sociala samvaron bland äldre och motverka ensamhet och isolering. Förvaltningen kommer under planperioden att utveckla arbetet med de befintliga mötesplatserna.

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Omvärldsfaktorer och utveckling

I början av 2018 får drygt 800 personer med funktionsnedsättningar beviljade insatser. Befolkningen i stadsdelområdet beräknas öka och därmed förväntas även antalet personer med funktionsnedsättning i behov av stöd och service att fortsätta öka. I befolkningsökningen ingår nyanlända barn, unga och vuxna som kan ha behov av stöd och omsorg.

Det finns ett fortsatt behov av fler boendeplatser för personer med funktionsnedsättning. Boendeformerna behöver också ses över för att möta behoven hos personer med funktionsnedsättning som har åldersrelaterade diagnoser och för yngre personer med neuropsykiatriska diagnoser.

Det finns en ökad efterfrågan på daglig verksamhet som kan leda till praktik eller anställning på den öppna arbetsmarknaden. Ökningen av personer med neuropsykiatriska diagnoser medför också en efterfrågan på daglig verksamhet med neuropsykiatrisk kompetens.

Prioriteringar

En grundläggande förutsättning för att utveckla och kvalitetssäkra stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att öka brukarnas delaktighet och inflytande. Det är viktigt att beakta ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa att resurser fördelas jämnt mellan kvinnor och män och flickor och pojkar. Könneutrala ärendedragningar är även inom denna verksamhet ett arbetsätt som kan bidra rättssäker biståndsbedömning.

För att utförare av daglig verksamhet ska arbeta mer målinriktat med att få ut brukare på den öppna arbetsmarknaden behöver ersättningsystemet ses över.

Ökningen av antalet personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ställer krav på en utveckling av utbudet av daglig verksamhet samt grupp- och servicebostäder. Bland annat måste träningslägenheter och boendestöd finnas som ett alternativ till gruppboende för att möta deras behov. Arbetet med att analysera och åtgärda eventuella könsskillnader i beviljandet och utförandet av insatserna ska stärkas.

Boendeformer för äldre personer med funktionsnedsättning ses över. Befintlig verksamhet behöver anpassas för en äldre målgrupp med somatiska besvär samtidigt som verksamheterna behöver anpassas för en yngre målgrupp.

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Barn och unga

Antalet barn och unga i åldern 0-20 år ökar något under perioden. Under 2017 inkom 3 966

anmälningar/ansökningar avseende barn och unga vilket är en ökning med cirka 20 procent jämfört med 2016. Hässelby-Vällingby är den stadsdel som har högst antal inkomna orosanmälningar. Förvaltningen bedömer att antalet anmälningar/ansökningar kan öka under planperioden liksom behovet av stöd och insatser. Samverkan mellan individ- och familjeomsorgen, förskolan, skolan och fritiden prioriteras för att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som är i behov av stöd. För att tillgodose behovet av insatser på hemmaplan fortsätter det förebyggande arbetet och öppenvårdsinsatser att utvecklas. Ett prioriterat område är att uppmärksamma och komma i kontakt med ungdomar i åldern 15 år och äldre som är kriminella eller riskerar att hamna i en kriminell livsstil, vilket också är en viktig del i förvaltningens arbete för ökad trygghet i stadsdelsområdet.

Barn och unga med psykisk ohälsa har ofta behov av samordnade insatser från socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatri. Förvaltningen upplever att landstinget har blivit alltmer restriktivt i bedömningarna kring barn och ungas vårdbehov och förvaltningen får ofta bära hela ansvaret för insatser till barn och unga. Det är av stor betydelse att barn och unga med psykisk ohälsa får stöd och behandling från landstingets barn- och ungdomspsykiatri.

Missbruk och beroende

Personer som söker stöd och insatser för missbruk har utöver alkoholproblem många gånger även narkotika- och läkemedelsmissbruk. För att personer ska få ett samordnat stöd med vård och behandling är det av stor betydelse att samverkan mellan socialtjänsten, landstingets beroendevård och psykiatri fungerar väl. Förvaltningen fortsätter att utveckla öppenvårdsinsatser för att erbjuda stöd och behandling på hemmaplan. Kvinnor med missbruksproblem är en utsatt grupp och förvaltningen kommer ha ett ökat fokus för att komma i kontakt med kvinnor och erbjuda stöd och insatser.

Träfflokaler med möjlighet till gemenskap, aktiviteter och personligt stöd fortsätter att vara en viktig del i förvaltningens trygghetskapande arbete.

Socialpsykiatri

I början av 2018 får runt 300 personer beviljade insatser inom socialpsykiatri. Befolkningen i stadsdelsområdet beräknas öka och därmed förväntas även antalet personer med behov av insatser att fortsätta öka.

Inom socialpsykiatri fokuseras arbetet på att få fler brukare i sysselsättning. Det finns ett behov av att fortsätta att utveckla metoderna för detta kontinuerligt.

Det pågår arbete med att analysera beslut och insatser ur ett könsperspektiv på beställarsidan och på utförarsidan pågår HBTQ-diplomering. För att ge kvinnor och män, flickor och pojkar stöd och service på lika villkor utvecklar förvaltningen chefer och medarbetares kompetens inom jämställdhetsanalys och åtgärder.

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Omvärldsfaktorer

Den ökade exploateringen av mark för bostadsbyggande inom stadsdelsområdet innebär att fler nyttjar parker, naturområden, strandbad och plaskdammar vilket medför ökade kostnader för skötsel och underhåll. Parker och naturområden utformas och sköts så att de kan möta ett ökat befolkningstryck. En central uppgift är att utveckla ett mer differentierat utbud av parker och naturområden som kompletterar varandra och samtidigt klarar ökat slitage från en

växande befolkning. Genom att skapa attraktiva stråk och parkfunktioner med exempelvis utomhusgym, lek- och mötesplatser, ökar förutsättningarna för välbefolkade, trygga, generationsöverskridande och upplevelserika miljöer som kan minska det upplevda avståndet mellan stadsdelsområdets olika stadsdelar. Trygghetsskapande och tillgänglighetsanpassade åtgärder genomförs kontinuerligt.

Parkinvesteringar som används för exempelvis upprustning av lekutrustning och lekplatser har inte mötts av motsvarande anslag inom drift och underhåll. Anslagna medel för drift och underhåll har under många år inte förändrats vilket innebär att förvaltningen kommer få svårt att möta behovet av de drifts- och underhållsbehov som finns för genomförda investeringar samt för skötsel av park- och naturmark. Anslagen för skötsel av naturreservat meddelas sent och varierar i belopp mellan åren, det medför att en långsiktig planering är svår.

Prioriteringar

Förtätningen av stadsdelsområdet innebär att även andra platser än grönområden måste utvecklas och rustas upp. Inom stadsdelsområdet finns flera mindre torg som ofta ligger i anslutning till mindre lokala centrum. Stadens torg kan bidra till att göra stadsdelar till trygga sociala mötesplatser men de kan också, om de inte rustas upp löpande, bidra till motsatsen. Trafiknämnden har ansvar för skötsel och utveckling av stadens torg. Förvaltningen och trafikkontoret har påbörjat ett samarbete kring utveckling av Hässelby torg. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av samverkan mellan stadens förvaltningar för att utveckla hela staden.

Investeringar i parker och grönområden

Förvaltningen ansöker årligen via trafikkontoret om investeringsmedel för större projekt. Projekten utgår i huvudsak från den lokala parkplanen. Trafikkontoret föreslår tilldelning av investeringsmedel som beslutas av kommunfullmäktige och som sedan fördelas i nästkommande års budget. Förvaltningen har förutom parkplanen vägt in prioriteringar utifrån det lokala utvecklingsprogrammet, LUP. Utvecklingen av en stadsdelspark i parksstråket Fyrklövern/Melonparken med syfte att minska barriärerna mellan Hässelby gård och Hässelby strand är ett exempel på en prioritering enligt LUP. Även utvecklingen av stadsdelsområdets strandbad är ett exempel på prioriterade investeringar enligt LUP, syftet är att förbättra strandbadens funktioner och utformning. Strandbaden är viktiga ur ett socialt perspektiv och fungerar som mötesplatser för många olika målgrupper.

Utifrån årets ansökan är fyra investeringsprojekt utvalda år 2019-2021:

1. Stadsdelspark Fyrklövern/Gröna vaggan/Melonparken, totalt under perioden 11,1 mnkr.
2. Utveckling av strandpromenaden längs Strandliden, totalt under perioden 9,9 mnkr.
3. Utveckling av strandbaden, totalt under perioden 7,6 mnkr.
4. Gestaltungsprogram parkleken Starbo, totalt under perioden 0,3 mnkr.

2.7 Ekonomiskt bistånd

De senaste åren har präglats av högkonjunktur och sysselsättningsgraden har varit hög vilket återspeglas i att andelen personer som har fått ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen har minskat. Andel personer med ekonomiskt bistånd uppgick till 1,9 procent under 2017 och andelen barnfamiljer som lever med ekonomiskt bistånd har minskat vilket är av stor betydelse för att barn ska växa upp under jämlika levnadsförhållanden.

Enligt arbetsförmedlingens prognos är det brist på arbetskraft inom flera yrkesområden under de kommande åren. Men för merparten av alla jobb krävs gymnasieutbildning eller högre utbildning. Detta innebär att arbetslösa personer med kort utbildning även i fortsättningen bedöms ha svårt att komma in på arbetsmarknaden. Samverkan mellan arbetsförmedlingen och jobbtorg är därför av stor betydelse för att fler kortutbildade erbjuds utbildning och praktik och ökar sina möjligheter till arbete och egen försörjning.

Antalet personer som uppburit försörjningsstöd tre år och längre utgör cirka 22 procent av samtliga personer som uppburit försörjningsstöd. Många av dessa personer står långt ifrån arbetsmarknaden och har svårigheter att få arbete på grund av bland annat språksvårigheter, sjukskrivning och socialmedicinska skäl. En prioriterad målgrupp är kvinnor som står långt från arbetsmarknaden och som är i behov av insatser och stöd i samverkan med jobbtorg, arbetsförmedlingen och försäkringskassan för att komma närmare arbetsmarknaden.

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Omvärldsfaktorer

Enligt arbetsförmedlingens prognos fortsätter arbetslösheten att minska de kommande åren. Trots detta bedöms antalet personer som varit arbetslösa under en längre tid fortfarande ha stora svårigheter att komma in på arbetsmarknaden och bli självförsörjande. För att stödja personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och inte omfattas av insatser från arbetsförmedlingen fortsätter insatser i form av arbetsträning och arbetsrehabilitering ha hög prioritet.

2.9 Övrigt

Ledarförsörjning

Ett närvarande ledarskap är en viktig framgångsfaktor för att säkra kompetensförsörjning och hälsosamma arbetsplatser men också för att nå verksamhetsmålen och ett prioriterat uppdrag i Stockholms stads budget för 2018. För att stärka det närvarande ledarskapet i stadsdelsförvaltningen kommer ett utvecklingsarbete att bedrivas under planeringsperioden med utgångspunkt i en kartläggning av första linjens chefers arbetsmiljö och organisatoriska förutsättningar i sina chefsuppdrag. Chefer inom främst förskolan och äldreomsorgens utförarenheter ansvarar för stora medarbetargrupper vilket är en utmaning som behöver beaktas i arbetet. Utvecklingsinsatser på såväl individ-, grupp och organisationsnivå kommer att krävas.

Kompetensförsörjning

I förvaltningens kompetensförsörjningsplan har förvaltningens övergripande utmaningar avseende de kritiska kompetensbehoven i ett 3-5 års perspektiv identifierats. De kritiska kompetensbehoven drivs i vissa fall av omvärldsförändringar såsom ökad digitalisering, ökade och mer komplexa vårdbehov inom vård- och omsorg samt hård konkurrens om medarbetare inom vissa bristyrken. Andra utmaningar drivs mer av interna faktorer såsom behov av att utveckla arbetet med kompetensbaserad rekrytering, strategisk ledarförsörjning och ledarutveckling samt att öka kompetensen i att leda och stödja verksameters utveckling och förändring. För att ge kvinnor och män lika villkor finns ett generellt behov att utveckla chefers och medarbetares kompetens inom jämställdhetsintegrering.

En utmaning och viktig prioritering under de kommande åren är att rekrytera och behålla socialsekreterare och biståndshandläggare för att minska personalomsättningen och skapa stabila arbetsgrupper. Stadens handlingsplan för att förbättra arbetsmiljön för socialsekreterare och biståndshandläggare ligger till grund för detta arbete. Förvaltningen fortsätter att ta emot praktikanter från högskolor och universitet vilket utgör en viktig del i rekryteringen av nya medarbetare.

Antalet äldre personer med komplexa vårdbehov ökar och därför behöver både omsorgspersonal och biståndshandläggare kontinuerlig kompetensutbildning och uppdaterad kunskap om olika stödinsatser. För att möjliggöra kvarboende fortsätter förvaltningen att vidareutbilda medarbetare inom palliativ vård, demenssjukdom, missbruk och psykisk ohälsa. Det är en fortsatt utmaning att rekrytera sjuksköterskor med rätt kompetens till äldreomsorgen, särskilt med psykiatrisk kompetens. Inom äldreomsorgen ska bland annat medarbetares kunskaper i svenska språket samt kunskaper i att dokumentera och att skriva genomförandeplaner prioriteras.

Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning finns behov av att fortsätta med kontinuerlig kompetensutveckling, exempelvis behöver kunskaperna om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar öka.

Inom förskolan behöver andelen förskollärare öka under de kommande åren för att alla barn ska få rätt till den verksamhet som avses i skollag och läroplan. Förvaltningen tar emot en stor andel förskollärarstudenter som genomför sin verksamhetsförlagda utbildning på förskolorna. Detta förväntas underlätta rekryteringen och på så vis bidra till att andelen förskollärare på sikt ökar. Digitaliseringens möjligheter ställer krav och visar på behov av att alla medarbetare har en hög digital kompetens och använder digitala verktyg i det pedagogiska arbetet. Förvaltningen fortsätter digitaliseringsprocessen inom förskoleverksamheten genom DigitalStudion, en samlad plats för barn och personal att utveckla sin digitala kompetens genom bland annat datalogiskt tänkande, programmering och kodning.

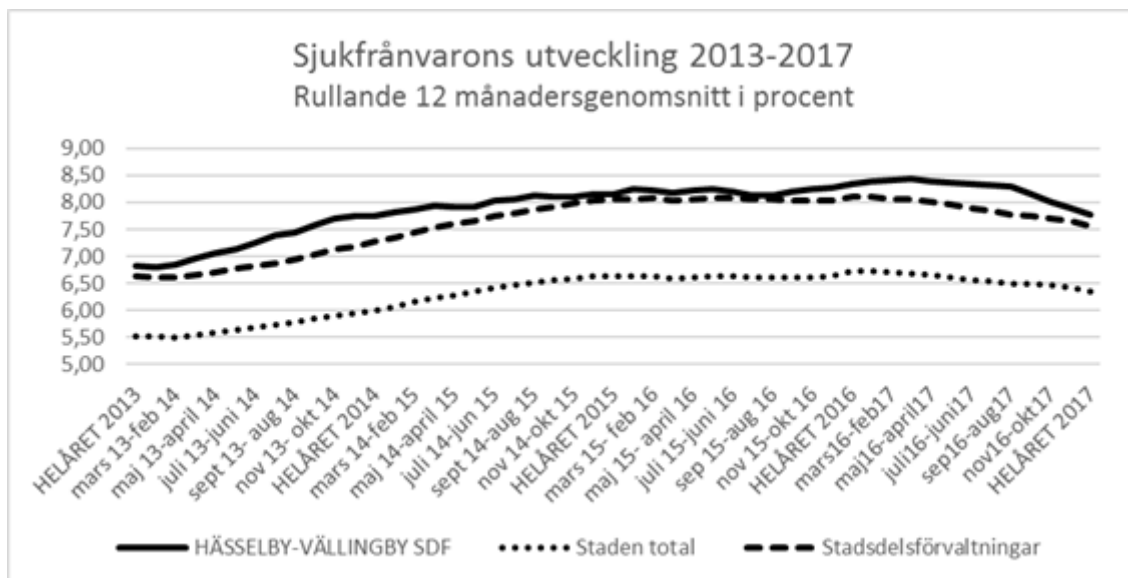
Trots att 25 medarbetare för närvarande genomgår en barnskötarutbildning som bekostas genom kompetensutvecklingsmedel visar en inventering som genomfördes i början av 2018 att uppskattningsvis 20 barnskötare inom förskolan fortsatt saknar barnskötareutbildning. Staden anordnar barnskötarutbildning där förvaltningen erbjuder platser. Förvaltningen deltar också i projektet "Pedagogik-college" som är en gymnasial 3-årig utbildning till barnskötare. Då utbildningen ger högskolebehörighet är förhoppningen att eleverna senare utbildar sig till förskollärare.

Inom avdelningen för tidigt socialt arbete som bland ansvarar för främjande och förebyggande verksamheter inom förvaltningen krävs kontinuerlig kompetensutveckling av medarbetare och chefer för att säkra god kvalitet i verksamheterna. De kommande åren ser förvaltningen ett särskilt behov av ökad kunskap inom följande områden: Fritidsledning och fritidspedagogik, psykisk ohälsa, nyanlända och integration, våld i nära relationer och barn som bevittnat våld, digitalisering samt att leda i samverkan.

I samband med att driftansvaret för fritidsgårdarna övertas av stadsdelsförvaltningen hösten 2018 förväntas ett 20-tal medarbetare sakna fritidsledarutbildning. För att säkerställa kvalitet i verksamheten förutsätts att även medarbetare på fritidsgårdar utbildas till fritidsledare.

Sjukfrånvaro

I diagrammet nedan beskrivs sjukfrånvarons utveckling från 2013 till 2017 för Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, samtliga stadsdelsförvaltningar och staden totalt. Förvaltningens sjukfrånvaro har från andra halvan av 2017 vänt nedåt vilket delvis är ett resultat av riktade insatser för medarbetare med lång sjukfrånvaro, och bedömningen är att denna övergripande trend ska fortsätta. Sjukfrånvarons utveckling påverkas emellertid i hög grad av regelverket inom sjukförsäkringen. Förvaltningen ser att försäkringskassan tidigare och mer konsekvent bedömer arbetsförmågan mot allmänt förekommande arbete och bedömningen är att det har bidragit till sjunkande sjuktal i förvaltningen och sannolikt i staden som helhet. Den mer strikta bedömningen av rätten till sjukpenning innebär också att förvaltningens kostnader för sjuklön i samband med indragen sjukpenning har ökat. Om försäkringskassans bedömning av rätten till sjukpenning förändras kommer det också påverka förvaltningens sjuktal under planeringsperioden. För att skapa bättre förutsättningar för kontinuitet, kvalitet och likabehandling inom rehabiliteringsprocessen finns behov av att utveckla stadsgemensamma systemstöd för dokumentation av insatser.

Sjukfrånvaron skiljer sig mycket mellan kvinnor och män vilket återspeglar förhållandena på arbetsmarknaden i stort. I en viss mån kan skillnaderna förklaras av andelen kvinnor respektive män som arbetar inom olika verksamhetsområden men det är emellertid också stora skillnader i kvinnors respektive mäns sjukfrånvaro inom samtliga verksamhetsområden. Sjukfrånvarons utveckling i förvaltningen är inte homogen utan skiljer sig mellan olika verksamhetsområden. Vid en jämförelse mellan de olika verksamhetsområdena är det viktigt att notera att inom områden med få anställda slår enskilda medarbetares frånvaro igenom snabbare än i ett område med många anställda vilket kan ge stora förändringar från ett år till ett annat.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Budgetramarna för 2019 och 2020 är antagna av kommunfullmäktige i samband med beslutet om budget 2018. Planerna grundar sig på de prestationer som var aktuella våren 2017.

Budgetramen för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är marginellt justerad under planeringsperioden, prestationsförändringar undantagna, vilket grundar sig på antaganden om allmänna effektiviseringskrav då kompensation för kostnadsökningar till följd av lönerörelse, hyreshöjningar med mera inte ges.

3.1 Drift

Anslag (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Kostnader(+)	1 949,4	1 951,5	1 957,7	1 957,7
Drift och underhåll	1 939,1	1 941,6	1 947,8	1 947,8
Avskrivningar	9,9	9,9	9,9	9,9
Internräntor	0,4	0,4	0,4	0,4
Intäkter(-)	-51,7	-51,7	-51,7	-51,7
Stadsdelsnämnd netto	1 897,7	1 899,8	1 906,0	1 906,0
Förändring		2,1	6,2	0,0
Befolkning (Sweco)	75 771	76 891	77 071	77 563
Nettokostnad per invånare, kr	25 045	24 708	24 730	24 573

Bokslutet för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd 2017 visade efter resultatdispositioner ett överskott om 1,2 mnkr jämfört med budget. Förvaltningens nettoomslutning för 2018 avseende driftverksamheten uppgår till 1 906,6 mnkr vilket är en ökning med 51,2 mnkr (2,8%) jämfört med justerad budget 2017. Plan för 2021 är densamma som för 2020.

Personalkostnaderna utgör ca 40% av nämndens bruttokostnader och motsvarar ca 900 mnkr. Kostnader för köp av verksamhet utgör ca 40% motsvarande cirka 900 mnkr och lokalkostnaderna ca 7% motsvarande ca 150 mnkr.

Arbetet med att upprätthålla en ekonomi i balans med budget sker löpande med stöd av noggrann uppföljning av ekonomi, prestationer och nyckeltalsutveckling. Fokus på kostnadseffektivitet för alla verksamheter gäller under planperioden, detta arbete intensifieras under 2018 med bland annat utveckling av modeller för uppföljning och processer för omedelbara åtgärder vid indikation om underskott.

Ekonomiska utmaningar under planperioden

Kostnadsökningarna för planperioden beräknas överstiga kommunfullmäktiges plan med ca 45 mnkr per år för bland annat lönekostnadsökningar och övriga kostnadsökningar, om pris- och löneökningarna stannar vid 2,5 procent de kommande åren.

Nyanlända

Antalet personer i behov av ekonomiskt bistånd kan komma att öka under den kommande planperioden om nyanlända personer inte lyckas etableras i arbetsmarknaden under etableringsperiod eller anhöriginvandring. Anhöriginvandring medför ofta behov av större bostad som inte kan tillgodoses på egen hand, vilket i sin tur medför ökade kostnader för boendelösningar.

Förskola

Förvaltningen har ett antal förskolor som under planperioden kommer att växlas över till nya lokaler vilket innebär höga kostnader både för avveckling av de gamla lokalerna med också kostnader för nybyggnation. Idag får förvaltningarna inga extra medel för dessa kostnader. Utväxlingen finansieras av förskoleschablonen.

Personer med funktionsnedsättning

Utbyggnaden av gruppboendestäder medför högre hyreskostnader för förvaltningen vilket inte täcks av tilldelad budget. Det finns en skillnad mellan vad förvaltningen kan ta ut i hyra av de boende och faktiskt hyra. Nybyggnationen medför oftast även en ökad kostnad för gemensamhetsytor som förvaltningen inte fullt ut kan få ersättning för av de boende.

Turbundna resor

Ökade kostnader för turbundna resor innebär en stor osäkerhet inför de kommande åren. Den största delen av de turbundna resorna sker inom programområdet personer med funktionsnedsättning som har daglig verksamhet och tillhör det fasta anslaget.

3.2 Investeringar

Under planperioden söker nämnden investeringsmedel för följande projekt i prioriterad ordning. Projekten har prioriterats i samråd med trafikkontorets stadsmiljögrupp och prioriteringar har gjorts med den lokala parkplanen samt den lokala utvecklingsplanen (LUP)

som underlag. Kompletterande underlag per investeringsprojekt har lämnats i särskild ordning till trafikkontoret.

Projekt (mnkr)	2018	2019	2020	2021	Senare	Parkinvesterings- och reinvesteringsmedel 2019-2021
Stadsdelspark Fyrklövern/Gröna vaggan/Melonparken	0,5	5,2	5,9			11,1
Utveckling av strandpromenaden Strandliden		2,8	2,1	5,0		9,9
Strandbaden			0,4	0,3	6,9	7,6
Gestaltningprogram parkleken Starbo				0,3		0,3
Summa parkinvesteringar	0,5	8,0	8,4	5,6	6,9	28,9
Maskiner och inventarier	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	

3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)

Inte aktuellt.

4 Övriga redovisningar

Inter aktuellt.

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Lokalförsörjningsplanen beskriver nämndens lokalsituation med avseende på bland annat kapacitet, prognoser och planerad utbyggnad. Enligt stadsledningskontorets anvisningar skall därutöver särskilt redovisas behovet av utbyggnaden av omsorgslägenheter, samt effektiviseringsmöjligheter avseende nämndens administrativa lokaler.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Samtliga verksamheter arbetar aktivt för bättre lokalsamordning och avveckling av lokaler som inte behövs som ett led i förvaltningens effektiviseringsarbete.

Förvaltningen analyserar fortlöpande efterfrågan på förskoleplatser och beståndet av både befintliga och kommande förskolor. Antalet förskoleplatser beräknas vara tillräckliga under planperioden.

För staden som helhet tar äldreförvaltningen fram en gemensam boendeplanering för äldre för 2018-2020. Behovet av vård- och omsorgsboende förväntas minska och det finns redan i dagsläget en överkapacitet vilket medför att avveckling av platser kan bli aktuellt. För vidare information hänvisas till den framtagna äldreboendeplanen.

Behovet av LSS-bostäder är stort i hela staden och så även i Hässelby-Vällingby

stadsdelsområde. Kösystemet täcker staden i stort varför behovet spänner över hela staden och inte specifikt stadsdelsområdet.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Inskrivna barn i Hässelby-Vällingbys förskolor uppgick januari 2018 till 2 588. Prognosen för antalet barn visar på en ökning om knappt 0,4 % mellan 2018 till 2021. I det längre perspektivet ser förvaltningen att behovet av förskoleplatser täcks av befintligt bestånd förskolor, dock ser förvaltningen ett behov av modernisering av många av de befintliga förskolorna för att förbättra miljön både för barnen samt för de anställda.

Inom äldreomsorgen finns det en överkapacitet av äldreboendeplatser i dagsläget.

Behovet av LSS-boendeplatser och HVB-hem är ständigt högt i hela staden och det saknas platser.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Förskola

Stadsdelsförvaltningen har de senaste åren öppnat flera nya förskolor och även privata aktörer har startat upp nya förskolor.

Under sommaren och hösten 2018 kommer förskolan Galilei på Ivarskärsvägen 119 rivras på grund av teknisk utjänthet och ersättas med en ny typ av förskola som ingår i SISABs pilotprojekt "Utbytesprogram för förskola" vilket innebär en modulförskola. Fördelarna med detta program är framför allt tiden: verksamheten behöver bara vara evakuerad i 18 veckor jämfört med en ordinarie ersättande byggnation där evakueringstiden är minst 1 år. Även kostnadsbilden blir lägre än vid ordinarie förfarande.

Det pågår planering med detaljplaneändringar inom stadsdelen. Framtidens förskolor planeras i Smedshagen (1 st 8-avdelnings, kapacitet 144 barn) och i Kälvesta i närheten av Björnbodaskolan (2 st 8-avdelningars med total kapacitet för 288 barn). De kommande stora bostadsprojekten i Kälvestaområdet innebär en utmaning för stadsdelen att få fram tillräckligt många förskoleplatser i tid då det inte finns någon förskoletomt i dessa bostadsprojekt. Detta visar på ett behov av en mer samordnad planering inom staden. I det kommande bostadsområdet i Riddersvik har stadsdelens behov av förskoleplatser tagits med från början i planeringen av området, där kommer en 8-avdelnings med plats för 144 barn att uppföras.

Tillskott av förskoleplatser:

År	Förskoleområde	Tillskott i platser
2019	Trollboda	18
2020	Maltesholm	144
2021-23	Smedshagen	144
"	Björnboda/Sörgården	288
"	Riddersvik	144

Individ- och familjeomsorg

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har beställt ett nytt LSS-boende på fastigheten

Strandviolen i Hässelby. Boendet som är planerat som ett modulbygge med 6 lägenheter kommer vara färdigt för inflyttning första kvartalet 2018, detta innebär ett tillskott i stadsdelen.

Äldreomsorg

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har beslutat tömma och avsluta en byggnad på Vallörtens gruppboende då platsbehovet minskat. Avflyttning sker i enlighet med ramavtalet med Micasa vilket betyder att lokalen ska vara tömd senast under december 2018. Förvaltningen ser ett behov av att fördjupa analysen beträffande det kommande behovet av omsorgsplatser då äldreplanens siffror är betydligt lägre än vad förvaltningen uppskattar det kommande behovet till.

Tidigt socialt arbete

Parkleksbyggnaderna är i mycket enkelt skick med stort renoveringsbehov. Det finns en tanke om att integrera parklekarna med öppna förskolan men då krävs bättre standard på byggnaderna. Kostnaden för nybyggnation är ca 5-10 mnkr per byggnad. Under 2018 kommer samtal med Fastighetskontoret ske om hur en framtida plan för parklekarna kan komma att se ut.

Administration

Det kommer fortlöpande ske ombyggnationer och moderniseringar i de befintliga lokalerna under överskådlig tid, bland annat för ett effektivare utnyttjande av lokalerna.

5.5 Kostnadsutveckling

Nya förskolor medför betydande ökade hyreskostnader. Kommunfullmäktige har beslutat att de kommunala bostadsbolagen ska ha nya principer för hyressättning av förskolelokaler. Det innebär att befintliga hyresavtal succesivt kommer att övergå till marknadshyror, vilket i praktiken innebär högre hyresnivåer för förvaltningen.

Utbyggnaden av gruppboendestäder medför högre hyreskostnader för förvaltningen vilket inte täcks av tilldelad budget. Dels finns en skillnad mellan vad förvaltningen kan ta ut i hyra av de boende och faktisk hyra och dels finns oftast en ökad kostnad för gemensamhetsytor som förvaltningen inte fullt ut kan få ersättning för av de boende.

Hyresnivåerna i förvaltningen ligger lågt i jämförelse med staden i stort varför en justering uppåt inte är orimlig att förvänta. Kostnadsutvecklingen för hyror av bostäder ser ut att ligga på en ökning om 1-3% per år under perioden 2017-2020.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Det kommer fortlöpande ske ombyggnationer och moderniseringar i de befintliga lokalerna under överskådlig tid, bland annat för ett effektivare utnyttjande av lokalerna.

Lokalarean enligt hyresavtal på Hässelby torg 20-22 är 7362 kvm.

Antalet arbetsplatser på Hässelby torg 20-22 är 300 stycken.

Årshyra (kallhyra) inklusive hyrestillägg är 9 471 068 kr

Årskostnad per arbetsplats år 2017 är 31 570 kr

Årskostnad per arbetsplats exklusive hyrestillägg för konferenslokal är 30 570 kr/år
Total bruttohyra justerad för omsorgsmoms inklusive hyror för lägenhetsverksamhet
2017: 9,325 mnkr. Hyresintäkter 2017: 8,664 mnkr. Inga hyresatta förändringar finns
tillgängliga.

5.7 Övrigt

Inte aktuellt.